+OY

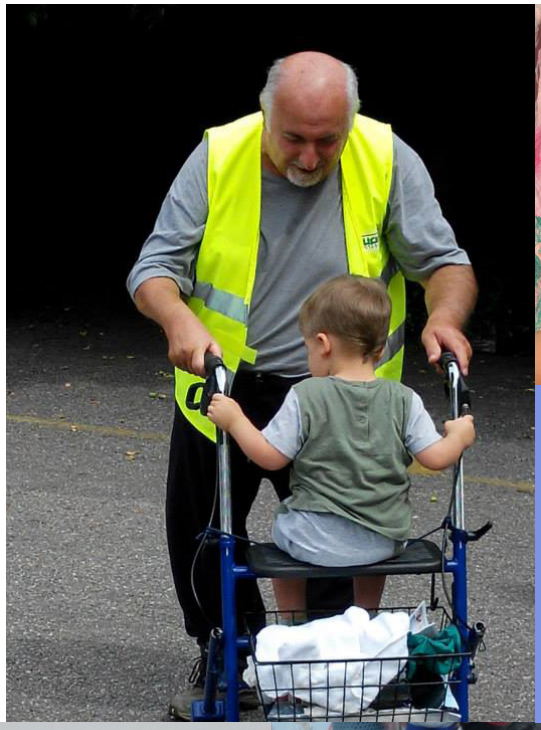

TOY in Actie

Dankwoord

Deze publicatie valt onder een Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0
Unported License.

Voorgestelde manier om te citeren
Het TOY Project Consortium (2014) TOY in Actie, Leiden: The TOY Project.

Design en layout
Patrick Mc Donald & Derek Doyle

Eindredactie
Noeleen O'Hara

Vertaling
Remi Goossens

Lifelong Learning

Dit project werd gefinancierd met de steun van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

Introductie

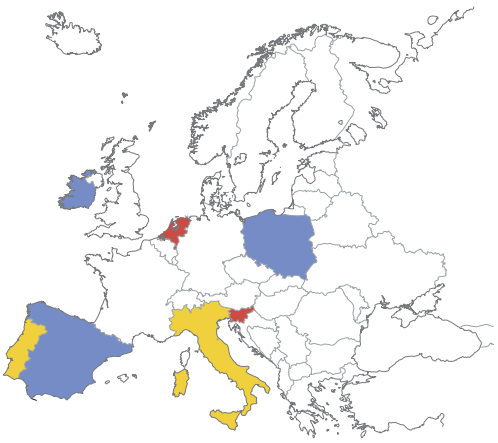

Dit rapport vertelt het verhaal van de 13 TOY pilot projecten die in 2014 in vijf Europese landen plaatsvonden. Het doel was om jonge kinderen en ouderen bij elkaar te brengen door middel van inspirerende intergenerationele activiteiten, om zo sociale banden te versterken en negatieve stereotypen tussen de generaties weg te nemen.

De pilot projecten werden geleid en ondersteund door lokale gemeenschappen, gemeenten en zorginstellingen. Tijdens de activiteiten stelden scholen, peuterspeelzalen en verzorgingshuizen zich open voor bredere dwarsdoorsnedes van de bevolking. Door de TOY projecten werd het vermogen van deze instellingen om een breder publiek aan te spreken versterkt en hiermee werd hun belang en waarde voor de gemeenschap vergroot.

Uit de pilotprojecten komen duidelijke positieve resultaten naar voren voor beide generaties (heel jonge kinderen en ouderen): een beter wederzijds begrip, een hernieuwde belangstelling voor lokale cultuur en tradities, en een grotere betrokkenheid met de gemeenschap.

Het contact met de kinderen vergrootte bovendien het gevoel van welzijn van de ouderen. Zij gaven aan grote voldoening te hebben gehaald uit het delen van hun kennis en ervaring met de kinderen.

Om het succes van de TOY projecten te laten zien hebben we foto's, tekeningen en video's van de deelnemende projecten verzameld en wij nodigen u graag uit om de fotogalerijen van elk initiatief te bezoeken. De contactgegevens van de lokale organisaties worden onderaan elke pagina vermeld. Voor meer informatie over toekomstige evenementen en activiteiten kunt u de website van het TOY project bezoeken. Daar krijgt u ook gratis toegang tot alle TOY publicaties.

Cijfers

Totaal kinderen: 589

16 kinderen 0-3 jaar (9 meisjes; 7 jongens)
573 kinderen 4-8 jaar (339 meisjes; 234 jongens)

Totaal ouderen: 163

55-74 jaar: 74 vrouwen en 14 mannen
75+ jaar: 58 vrouwen en 17 mannen

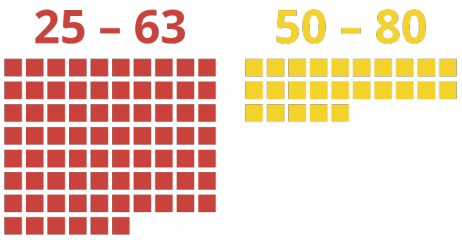

Totaal coördinatoren: 101

76 personen (25-63 jaar) coördinatoren (para-professionals)
25 oudere vrijwilligers (50-80 jaar)

Frequentie van het contact tussen de generaties

Wekelijks: 8
Maandelijks: 4
Dagelijk: 1

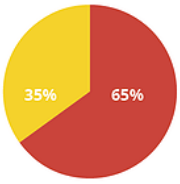

Thema's

Natuur, buitenspelen en leren: 35%
Kunst, cultuur en creativiteit: 65%

Italië – Lecco

Oud en Jong samen: 5 zintuiglijke spelen

In mei en juni 2014 kwamen peuters (2 en 3 jarigen) van de 'Asilo Nido Vincenza nursery (kinderopvang)' en vijf ouderen van boven de 80 jaar oud van het 'Laser Day Care Centre' samen om met elkaar tijd door te brengen. Met ondersteuning van twee coördinatoren deden de kinderen en ouderen zowel binnen als buiten activiteiten die de zintuigen stimuleren. Activiteiten zoals tuinieren, koken, schilderen, gymles en spelletjes bleken bij iedereen populair te zijn, kinderen en ouderen kwamen telkens enthousiast terug. Door samen op te trekken voelden ze zich bij elkaar op hun gemak en werd er een sterke relatie opgebouwd. Dit TOY project werd afgesloten met een goed bezochte openbare bijeenkomst op 30 juli, een uitgelezen moment om het belang en de voordelen van intergenerationele activiteiten te delen met een brede groep van kinderen, ouders, ouderen en hun families.

"Elke sessie had een educatieve waarde, een vreedzame sfeer en was ontroerend. Kinderen zijn zo speciaal en ze genieten van deze activiteiten."

Anna,79

"Kijk, daar is de kinderopvang waar de 'omaatjes' heen gaan."

Ricardo, 2

"Mijn zoon herkent de weg naar het activiteitencentrum voor de ouderen en hij is trots dat hij er is geweest."

Ricardo's Moeder

Contactgegevens
Alina Grieco, Retesalute – alina.grieco@retesalute.net

Italië – Paderno

Dagdromen: intergenerationeel zomerkamp

"Het zomerkamp gaat sluiten. Wat moeten we doen zonder de kinderen? Zullen ze nog op bezoek komen?"

Amabile, 86

Hotel Adda, een ontmoetingsplaats voor ouderen, organiseerde tijdens de zomer van 2014 een intergenerationeel zomerkamp voor 25 ouderen in de leeftijd van 65 tot 93 jaar en 57 kinderen in de leeftijd 3 tot 9 jaar. De kinderen kwamen elke werkdag tussen 8.30 en 17.00 uur. Het doel was om intergenerationele relaties te stimuleren, stereotypen weg te nemen en het versterken van de solidariteit tussen de generaties. Hiervoor werden leuke activiteiten gebruikt, zoals schilderen, mozaïek, waterspelletjes, bordspellen, tuinieren, voetbal, zingen, haken en breien, Engelse les, zwemmen, samen lunchen en uitjes naar de boerderij, een pretpark, de markt of de bibliotheek.

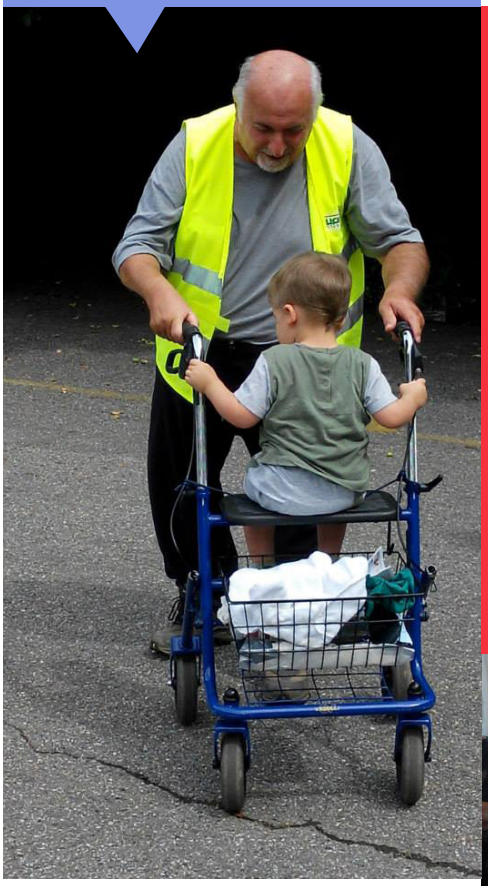

"De echte tussenpersonen zijn niet wij, maar de kinderen zelf die ons leerden om op de meest spontane, ongefilterde en emotionele manier met de ouderen om te gaan."

Silvia Porta, bemiddelaar, 42

"Wij hebben de voetbalwedstrijd gewonnen, want we hadden Terenzio (een oudere man) in ons team."

Sokchea, 6

Contactgegevens
Alina Grieco, Retesalute – alina.grieco@retesalute.net

Italië – Rome

De miniworkshop

"Vroeger waren de grootouders het referentiekader voor de familie. Nu dit niet meer zo is, brengen wij ze naar de school als grootouder voor de klas, wat van grote waarde blijkt. De mate van respect was verrassend – waarschijnlijk het meeste wat ik heb gezien in mijn tijd als onderwijzer. Het creëerde een mooie en speciale dynamiek."

Alessio, tussenpersoon/organisator, 35

Elk jaar wordt de 'Magnalonga' georganiseerd, een fietstocht door Rome om de bewustwording op het gebied van duurzame mobiliteit, milieu en gezond eten te vergroten. Dit is de aanzet geweest voor een groep actieve ouderen om hun vaardigheden en enthousiasme voor fietsen te delen met jonge kinderen uit de 3e klas van de 'Istituo Comprensivo Alberto Manzi School'. Gedurende drie workshops, met als hoogtepunt het fietsen van de Magnalonga, leerden de 8 jarige kinderen hoe zij hun fiets kunnen onderhouden en hoe hun band te plakken. Het zelfvertrouwen en verantwoordelijkheidsgevoel van de kinderen nam toe, als ook hun respect voor ouderen.

"Ik heb geleerd om mijn fiets te maken, ik ga het mijn vader leren!" t

Davide, 8

"Het was fijn om de kinderen om me heen te hebben als kuikens rond een kip... een van hen vroeg me of ik me vorig jaar kon herinneren, we hadden samen gefietst! Dit is heel bevredigend!"

Vincenzo, 74

"Ik wist niet dat kinderen vroeger fietsen gebruikten om heel ver te gaan. Dat klinkt heel leuk, maar ook heel vermoeiend."

Valeria, 8

Contactgegevens

Alessio Di Addezio alessio.diaddezio@gmail.com

http://www.tavolarotonda.org/

http://www.magnalonga.net/

Italië – Orvinio

Het is geweldig met opa: Milieu educatie in een natuurgebied

Het project 'Che bello con il nonno! L'educazione ambientale in un parco naturale' (Het is geweldig met opa: milieu educatie in een natuurpark) wil kinderen laten kennismaken met de natuur, om een meer duurzame levensstijl te introduceren en hen hierin te stimuleren. Dit initiatief heeft de organisatie die het organiseert, tussenpersonen, onderzoekers van de universiteit, leraren, twee klassen van 8 en 9 jarigen, 12 van hun grootouders en buurtbewoners bij elkaar gebracht. Het centrum is midden in een natuurgebied vlakbij Orvinio, midden in Italië. Door middel van verschillende activiteiten ontdekten de deelnemers het natuurgebied. Dankzij verhalenvertellers kwam het verleden tot leven en werd er geleerd over lokale tradities. Nieuwe relaties ontstonden tussen de generaties, en het zorgde voor betere inzichten in elkaar.

"Ik vind het leuk om verhalen te vertellen over mijn jeugd en te zien hoe de kinderen naar mij luisteren. Ik zal hun emoties en knuffels nooit vergeten. Dit zit in mijn hart. Ik kende deze kinderen niet, het waren niet mijn kleinkinderen die ik elke dag knuffel, het waren kinderen die ik heb leren kennen en die ik nu in mijn hart draag."

Maria, 78

"Tijdens Kerstmis hadden ze vroeger in oma Anna's huis noten, vijgen en mandarijntjes - in plaats van spelletjes, speelgoed en snoepjes. Ik luister naar haar verhalen, en ik denk, wat raar!"

Francesca, 8

"Activiteiten zijn ontwikkeld om uitwisseling tussen kinderen en ouderen aan te moedigen, zowel in de georganiseerde activiteiten als tijdens de vrije tijd. De informele interactie werd gedragen door een sterk ontroerende, emotionele component. De gemeenschap moedigde deze uitwisseling van emoties aan, niet alleen bij het werken in de groep, maar ook in het dagelijks samenleven.

"Myriam Ines, bemiddelaar, 55

Contactgegevens
Marcello Mariuzzo – mariuzzo@lunario.org

Nederland – Leiden

Jong en Oud, passen als twee puzzelstukjes bij elkaar

De ‘Pacelli’ basisschool en ‘Robijnhof’ verzorgingstehuis voor ouderen zitten tegen over elkaar in Leiden. Beide stonden te popelen om hun deuren naar elkaar en naar de gemeenschap toe te openen. Een gezamenlijk kunstproject leek een goede manier om een klas van 7 en 8 jarigen en een groepen ouderen te laten samenwerken. De twee groepen werden in eerste instantie aan elkaar voorgesteld door middel van een kort filmpje, om de spanning van de eerste ontmoeting weg te nemen en nieuwsgierigheid naar elkaar te vergroten. Gebasseerd op de filmpjes maakten beide groepen apart een puzzel voor elkaar. Uiteindelijk kwamen de kinderen en de ouderen samen en werden de puzzels uitgewisseld en werd met elkaar gespeeld. Iedereen was erg enthousiast; de kinderen waren niet langer verlegen en de ouderen genoten van de aanwezigheid en energie van de kinderen.

“Ik hoop dat de kinderen iets maken dat is geïnspireerd door mijn foto.”

Mevrouw Bijl, 94

“Ik weet dat iemand een puzzel voor mij aan het maken is. Maar dat is niet de reden dat ik het mooi maak.”

Joyce, 9

“Ik hou van schilderen. Ik vind het leuk iets te geven aan iemand die ook iets voor mij maakt.”

Igor, 8

Contactgegevens

Ronald Jonkman – zonproducties@gmail.com

Nederland – Leiden

Samen Tuinieren

In de zomer van 2014 werd een verlaten parkeerterrein aan de voorkant van het dienstencentrum de Opaal omgetoverd tot een moestuin voor de buurt. Deelnemers en kinderen verbouwden groenten, fruit, kruiden en bloemen. Vrijwilligers van Schooltuinen Leiden en Radius, een ouderen welzijnsorganisatie, leidden de activiteit. De tuin is leerzaam maar daarnaast vooral ook een leuke en actieve tijdsbesteding. Elke week kwamen ze samen om te tuinieren. De hoop is dat in de toekomst meer buurtbewoners mee gaan doen met het intergenerationele tuinier project.

Een kind vroeg mij met een grote glimlach: "Mag ik alsjeblieft de planten water geven?"

meisje, 6

"Kijk hoe blij ze zijn."

Mevrouw. De Jong, 75

"Alsof ze nooit anders hebben gedaan."

Olivia, volunteer

Contactgegevens
Annet Gijsman - a.gijsman@radiuswelzijn.nl

Polen – Janisławice

Oude tradities – Nieuwe kennis

"Het is leuk om te zien dat de kinderen geïnteresseerd zijn in ons levensverhaal."

Maria 67

Het hoofddoel van de TOY pilot activiteit in het Poolse dorp Janisławice was het versterken van de relaties tussen de verschillende generaties door middel van activiteiten gericht op lokale folkloristische tradities. Kleuter- en basisschool kinderen bakten samen met hun grootouders taarten voor Pasen, beschilderden eieren en maakten bloemstukken voor een bruiloft. Deze activiteiten vonden twee keer in de maand plaats, tussen april en augustus 2014. Een speciaal georganiseerd evenement vond plaats op 21 juni, tijden de midzomernacht. Alledrie de generaties, ouderen, ouders en kinderen kwamen samen voor een nachtelijke picknick die werd gedeeld met de hele buurt, een feestelijke lokale traditie op deze datum.

"Paaskoekjes bakken was zo leuk."

Iza, 7

"De hele buurt kwam samen om de midzomernacht te vieren, dat heeft ons meer samen gebracht."

Agnieszka, organisator, 40

Polen – Rawa Mazowiecka

Knutselen voor jong en oud

“Ouderen konden laten zien wat zij waard zijn en dat geeft hen voldoening.”

Małgorzata, organisator 40

Vier basisscholen in Pukinin, Konopnica, Boguszyce en Stara Wojska kwamen samen met de bibliotheek in Boguszyce om de jongste kinderen (4 tot 9 jaar) te stimuleren traditionele handvaardigheid te leren van ouderen uit de buurt die graag met kinderen wilden optrekken. Samen hebben ze genaaid, poppenkleding en servet decoraties gemaakt en hebben ze ouderwetse spellen gespeeld. Het doel was om ouderen te stimuleren meer actief te zijn in de buurt, maar ook om lokale creatieve tradities te behouden en om de levens van kinderen en ouderen hiermee te verrijken.

“Thuis ga ik kleren naaien voor mijn poppen, net zoals ik heb geleerd van mevrouw Józefa.”

Julia, 6

“Ik vind het leuk om de kleding die ik voor mijn poppen heb gemaakt aan de kinderen te laten zien, ik zit in ieder geval niet alleen thuis.”

Józefa, 81

Polen – Cekcyn

Intergenerationele kunst workshops

Een aantal lokale groepen in de gemeente Cekcyn kwamen samen met als doel ouderen te betrekken in het organiseren van activiteiten voor kinderen in de buurt. De activiteiten waren in de vorm van creatieve workshops en vonden plaats tussen mei en augustus. Er waren verschillende workshops voor kinderen jonger dan 3 jaar, samen met hun ouders en voor kinderen tussen 4 en 6 jaar en ouder. Ouderen en kinderen zijn nog steeds op zoek naar nieuwe mogelijkheden om samen te komen en leuke dingen te doen. In totaal hebben 63 kinderen in de leeftijd van 0 tot 9 jaar en 13 oudere dames (55 – 65 jaar) meegedaan.

“Ik vind het leuk als mevrouw Rozalia ons voorleest.”

Filip, 4

“Ik heb de kinderen nodig, en de kinderen hebben mij nodig.”

Rozalia, 66

“De oudere dames zijn alleen maar aan het lachen als ze met de kinderen spelen.”

Felictya, 64

Contactgegevens
Anna Dolecka adolecka@frd.org.pl

Portugal - Aveiro

“De intergenerationele activiteiten zorgen dat alle betrokkenen de sfeer van ‘geven en nemen’ kunnen proeven met een gevoel van vrijgevigheid en dankbaarheid.”

Susana Passis, organisator, 38

Intergenerationele TOY bibliotheek: 1,2,3.. Zullen we weer spelen?

In het ‘Centro Comunitárioda Paróquia São Pedro de Aradas’ in Aveiro, zijn kinder- en oudervoorzieningen gewoonlijk van elkaar gescheiden. Tijdens het TOY pilot project gingen 88 drie tot zesjarigen van het kinderdagverblijf op bezoek bij het verzorgingstehuis om samen te spelen. De 15 betrokken ouderen in de leeftijd van 76 tot 94 jaar kregen telkens 20 kinderen per keer op visite. Samen speelden ze bordspelletjes, zoals domino en puzzels. De kinderen lieten de ouderen zien hoe een computertablet werkt en andersom lieten de ouderen de kinderen zien hoe je de meer traditionele spelletjes speelt. Naast het plezier dat zij samen hadden was een bijkomend voordeel dat ze van elkaar konden leren.

“We zorgen voor ze en houden van ze omdat zij de volwassenen van morgen zijn en het is leerzaam voor hen om met ouderen op te trekken en hen als voorbeeld te zien en advies van ze te krijgen.”

António Bartolomeu, 90.

“Ik vind de ouderen leuk. Het zijn onze vrienden, zoals onze grootouders, ze doen spelletjes met ons.”

Margarida Ferreira, 6

Contactgegevens

Susana Passos, lpameliamadail.geral@gmail.com

Portugal - Aveiro

Recepten met een glimlach

‘Recepten met een glimlach’ is de naam van een intergenerationeel initiatief geïnitieerd door ‘Centro Social de Azurva’ in Aveiro, een instituut met faciliteiten voor jonge kinderen en ouderen. Het initiatief bestond uit ouderen die tijd door brengen in een kinderdagverblijf, hun favoriete recepten bereiden met kinderen en het gemaakte eten samen opaten. Er is een receptenboek gemaakt met verhalen en herinneringen met hun culinaire achtergrond. Beide groepen waren geïnspireerd door het samen koken en het is dan ook een activiteit die voor herhaling vatbaar is. In totaal deden er 45 kinderen in de leeftijd van 3 tot 6 jaar en 8 ouderen tussen 63 en 94 jaar mee, met de hulp van een begeleider van het kinderdagverblijf. Toegevoegde waarde was de mogelijkheid voor ouderen om bij te dragen aan de culturele ontwikkeling van de jongere generaties.

“Komen de ouderen terug om nog eens met ons te koken?”

Simão, 4

“Ik doe mee met de activiteit omdat ik geloof in het doorgeven van kennis. Ik leer de kinderen wat ik heb geleerd van mijn ouders. Ik heb het recept van mijn moeder gemaakt, en het smaakt tegenwoordig heel anders.”

Rosa Cândida, 66

“Het geeft voldoening om de kinderen en ouderen gelukkig te zien door het project.”

Sofia Vieira, bemiddelaar, 42

Contactgegevens
Sofia Vieira, geral@centrosocialazurva.org

Spanje - Lleida

Spellen van toen en nu

“Het is een hele fijne ervaring geweest, en dit project heeft het activiteitencentrum in een nieuw daglicht gezet. De ouderen zijn betrokken, we hebben allemaal nieuwe dingen geleerd. We hebben veel liefde ervaren en we willen graag door met het project.” t

Christine, 63

Het intergenerationele project georganiseerd door ‘Balàfia’s Play Centre’, bracht kinderen en ouderen samen in een uitwisseling van traditionele en moderne spelletjes. In de maanden april en mei brachten 56 deelnemers, jongen, meisjes, mannen en vrouwen van 3 tot 82 jaar, een bezoek aan het museum van traditionele spellen in Campo en deden mee aan workshops met ouderwets speelgoed, zoals lappenpoppen en knikkers. De ouderen lieten aan de kinderen zien hoe ze ermee moesten spelen en de kinderen legden vervolgens uit hoe de moderne spelletjes werkten. Het was een succesvol initiatief, zowel de kinderen als de ouderen hebben van elkaar geleerd en genoten van het samen spelen. Hierdoor werden negatieve generatiegerichte stereotypen onderuit gehaald en het respect naar elkaar toe vergroot.

“Het voelt heel speciaal om deze speciale momenten met de kinderen te delen.”

Carmina, 63

“Ik heb geen opa, en nu heb ik er heel veel.”

Cataline, 4

Spanje - Lleida

De gesproken dans van de Moren en de Christenen.

Het uitgangspunt van dit project was het onder de aandacht brengen van cultureel erfgoed door middel van een intergenerationeel kunstconcept. Dit betrof de wederopleving van een traditionele dans en een drama stuk 'parlat desl moros i cristians'. Ouderen en kinderen, 36 in totaal (van 4 tot 70 jaar oud), werden op sleeptouw genomen door een theaterdirecteur. Samen hebben ze de culturele en historische context van het stuk onderzocht, waarna ze een tekst hebben geschreven passend bij hun leeftijdsgenoten, kostuums gemaakt en uiteindelijk het stuk opgevoerd. Door mee te doen aan dit creatieve project hebben de deelnemers ervaring opgedaan op het gebied van toneel en zijn negatieve generatiegerichte stereotypen bijgesteld en is het wederzijdse respect vergroot.

"De TOY pilot actie is een geweldige ervaring geweest. Iedereen (professionals, kinderen en ouderen) heeft geleerd elkaar te waarderen, te respecteren en van elkaar te genieten. We moeten blijven investeren in dit soort intergenerationele activiteiten omdat ze een meerwaarde zijn voor de gemeenschap."

Alba, bemiddelaar, 25.

"Ik wist niet dat oudere mensen het leuk vonden om te spelen en zich te verkleden."

Nada, 4

"Het was een geweldige ervaring. Sinds ik weduwe ben doe ik mee aan dit soort initiatieven omdat het ons ouderen motiveert in ons dagelijks leven. Het is een fijne sfeer en we krijgen veel liefde."

Pepita, 69

Contactgegevens

Blanca Moreno Pena – bmoreno@paeria.cat

http://educacio.paeria.cat/lleida-educa/als-ciutadans-i-ciutadanes/toy-together-old-young/toy-together-old-young

Partners

Associate Partners

www.toyproject.net